Ára 40 fillér.

Cs. és kir. tábori posta 618. III. évfolyam. 2. szám. 1918. január 15.

Ludwig baka

Kiadja a 65.-gyalog ezred Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A cs. és k. 65. gy. ezr. tábori ujsága.

A befolyt teljes összeg az ezred özvegy és árva alapját gyarapitja.

EZREDSZELLEM.

Irta: **Radwaner Pál** a cs. és kir. 66. gy. e. alezredese.

Minden ezrednek megvan a maga történeti multja, traditiója, melyre büszkén tekint vissza, melyet féltékenyen őriz, ami legjobban az *ezred szellemében* jut kifejezésre. Ezt az *ezredszellemet* különösen a magyar ezredekben találtam meg, amelyeknél hosszabb vagy rövidebbb ideig szolgáltam, talán azért, mert valamennyien többé-kevésbbé dicsőséges multra tekinthetnek vissza. Ez a szellem különösen megnyilvánul a 65-ösöknél, a „Ludwig bakák" ezredében.

Ez volt az ezred vezérlőcsillaga az eddigi nehéz harcokban, de kifejezésre jut minden alkalommal külsőségekben, beszédben és cselekvésben, az ezredhez tartozók viselkedésében, mintha ez a szellem különös *felsője* volna a Ludwig bakának, amelyet valamilyen módon nyilvánosságra kell hozni, mintha azt akarná mondani: nézzetek meg — Ludwig baka vagyok! — tudjátok-e mit jelent ez?

Mielőtt az ember az állásban lévő ezred tartalékához jutna, az ut egy diadal kapuhoz hasonló átjárón visz keresztül, amely nyers fából összeállitva, rajta már távolról látható a nagybetűs felirás: — Ludwig baka ut; — még korábban egy utjelző táblát találunk szintén nagybetűs felirással: — Tigris-ut. — A hadosztály többi ezredeihez vezető utakat kicsiny, alacsonyan megerősitett táblák, amelyeknek feliratát legtöbbnyire csak közvetlen közelről lehet elolvasni, szokták jelezni. Ez nem jelenti azt, hogy ezekben az ezredekben a szellem kevésbbé értékes volna, csakhogy nem jut azzal a különös áthatott, öntudatos büszkeséggel kifejezésre, mint a 65. gy. ezrednél. Amit a baka merészen félrecsapott sipkájával, mellveregetésével és szemének villanásával mond, mikor ezredéről beszél, ugyanazt hirdeti némán, de mégis sokat mondóan, ez az egyszerű, disznélküli diadalkapu, feltünően nagy, messziről látható feliratával, valamint a sokat mondó utjelző tábla. Nemcsak a háboru előtti dicső multja, hanem a világháboru nehéz harcaiban tanusitott különösen bátor magatartása, Ő Felségének a teljesitményekért való magas elismerése, a sok magas kitüntetés, amely a tisztek és legénység mellét ékitik, mind forrásai annak a kiváló szellemnek és jogossá teszi az ezredhez tartozók büszkeségét és ennek öntudatát.

A tisztikar, a legénység tündöklő mintaképe ért ahhoz, hogy ezt a szellemet felébressze, emelje és ébren tartsa. Minden előljárónak az alantasaival szemben legszentebb kötelessége annak a tudatnak szükségességét felébreszteni és megtartani, hogy nem szabad semmit elmulasztani, vagy olyant tenni, ami ennek a traditionális ezred-szellemnek meg nem felelne, ami méltatlan lenne ahhoz a kitüntetéshez, hogy ehhez a kiváló, bátor ezredhez tartozhat. És ha minden Ludwig baka át van hatva ettől a szellemtől, akkor az ezred a jövőben is meg fogja állni a helyét nemcsak a háboru által felállitott nehéz feladatokkal szemben, de meg fog ragadni minden kedvező alkalmat a kezdeményező cselekvésre, hogy történelmének dicső lapjait ujakkal szaporitsa. Ebben a szellemben rejlik az erő, a szivósság, a kitartás, áldozatkészség és ez biztositja a legsulyosabb helyzetben is a győzelmet, még a számbelileg tulsulyban lévő ellenséggel szemben is. A Ludwig baka sohasem kérdi, hogy milyen *erős* az ellenség, hanem hogy *hol* van? — és ha véges emberi ereje nem elegendő a győzelem eléréséhez, ugy inkább meghal, de nem adja meg magát!

Kemény Tibor hadnagy az 1917. julius 8-án, északnyugatra Stanislautól a jamnicai csatában, mint a hetedik század parancs-

noka, végigjárva a teljesen összelőtt árkait, hogy embereit bátoritsa és kitartásra tüzelje, emberei még tizenöten voltak! azt kiáltották feléje buzditó szavaira, hogy „mondja meg Möller apánknak, amig mi élünk, ide muszka be nem teszi a lábát, — kitartunk mind halálig!

Ugy hangzottak ezek a szavak mint egy szent eskü, amelyet ők hűen be is váltottak, — néhány óra mulva már egy sem élt közülök, a bátor kis csapat nem tudott ellentállani, a bekövetkezett rettenetes tömegtámadásoknak. Tisztelet emléküknek, amely örökké élni fog!

Egy hadsereg, amelyet ilyen szellem hat át, képezi királyának erős támaszát, hazájának és tüzhelyének biztos oltalmát. Ezen az ércfalon összeroppan, eredménytelenül visszapattan a zsákmányéhes fondor ellenségnek minden támadása. A reánk nézve annyira kedvező hadihelyzet, valamint Oroszország politikai viszonyainak alakulása kilátásba helyezik, az uj esztendőben, a minél előbbi béke lehetőségét. Dicsőséges monarchiánk és szövetségeseink már egy évvel ezelőtt véget óhajtottak vetni a hadakozásnak, de az akkori béke ajánlatunkat az entente gunyosan visszautasitotta. — A legközelebbi jövő meg fogja mutatni, hogy vajjon Európa népei részesedni fognak a mielőbbi béke áldásában, vagy pedig tovább kell küzdenünk, mig az elleneink teljesen letiporva könyörögni fognak a békéért. Bárhogy is döntsön a sors keze, ha a mostani fegyverszünet után még nehezebb harcok jutnának osztályrészül, a Ludwig bakák ezrede hű marad traditiójához, a szellem, amely minden egyes hozzátartozóját áthatja, vezetni fogja az uj harcokban is és Isten segitségével elvezeti a végleges diadalig!

Szerezzünk örömet hozzátartozóinknak, küldjük el a „Ludwig-baká"-t a hatvanötösök tábori életének hű és szórakoztató krónikását.

Karácsony a fronton.

A nagy csendet, mely hosszabb idő óta zavartalanul uralkodott frontunkon, karácsony este ájtatos ének hang törte meg. A fedezékekben apró gyertyák gyultak lángra, misztikus fényt bocsájtva a körülállók messzeségbe révedező pillantásaira. A tőlünk telhetőleg szépen diszitett karácsonyfákat a körülállók áhitatosan, teli tüdővel fujták, hogy „Mennyből az angyal le jött hozzátok" „Az Istennek szent angyala" „Csorda pásztorok" és sok más énekét a szent karácsonynak.

Negyedszer állottuk körül az ünnep szimbólumát, az arcokon különös megilletődes látszott, mindnyájan csak testileg voltunk itt, a lelkünk egy kis fehérre meszelt szobában gyönyörködött a gyertya lángjaitól megvilágitott képben. . Együtt voltunk mindannyian, akik a családhoz tartozunk, hiszen mind egy kedves szeretett családhoz tartozunk, akiket a családi nevünk varázsa, a Ludwig baka név, annyi megpróbáltatáson keresztül eggyé forrt. De a karácsony az mégis megmaradt a mi kisebb családunk ünnepének, ilyenkor lelkileg mind a szeretetteink körében vagyunk. Ilyenkor mindannyiunkat egy vágy hevit, egy érzés tölt el (immár negyedszer), hogy a legközelebbi karácsonyt a béke jegyében ünnepelhessük. Mikor a Megváltó születését jelző kicsiny lélekharang meg csendült, az egymással találkozó pillantások révedezve kérdezték egymástól: Vajjon mikor üt a megváltás órája? .

Az arcok kipirultak és a vágyakozás szebbnél szebb dalokat csalt ki belőlünk, melyeket tisztjeinkkel karöltve énekeltünk. Az éneklést felváltotta a lelkünkben égő játékok sorozata, melyre apáink tanitottak a kandalló mellett, ugy ahogy ők azt apáiktól látták. Előkerültek a „bethlehemes patrulok" hóköpenyegből összetákolt ruháikkal, kis templom czifra papirral és hazulról kapott karácsonyi lapokkal diszitve. Nem hiányzott belőle a kis jászol sem, sőt a bir-

TÁRCA.

Fegyverszünet.

A Ludwig Baka eredeti tárcája.

Irta: **Lucy.**

I.

Történelmi szinhely: Jóképü deckung, eddig tiszti étkezde volt és türhető falatok kerültek teritékre, most a béketárgyalások ülésterméve lett előléptetve és azóta nehezebben emészthető étkek kerülnek benne teritékre. Szereplők sok komoly bácsi, akik kezükben tartják a béke sorsát, de néha leteszik az asztalra, mert a *sulyos eset* kifárasztja őket. Van köztük egy néni is, aki a másik nemet viseli és igy történetünk kezdetén a nemi kérdés már el van intézve. Szinpadi kellékek: Frissen gyalult hosszu asztal, amely mikor leülnek melléje felveszi a „zöld" előnevet. Székek (már akinek van), ki és bejáratok, misztikus fény, egy nagy olajfestmény, melyet fátyol takar és melyet csak a tárgyalások után fognak leleplezni. A beavatottak azt állitják, hogy a békeangyalt ábrázolja, de egyes kételkedők, rohamjárőr-képet emlitenek.

A fennt emlitett szereplők társas játékot játszanak, mely abból áll, hogy mindenkinek mondani kell valamit, de mindég mást, mint amire gondol.

Hely: Brusztlitóc világváros, Osztfrontország fővárosa.

Idő: 3 óra 12 perc, vagy legfeljebb egy-két héttel kevesebb. A bevezetést egy kissé sokáig jegyeztem fel és közben már egy ideig folyt a játék.

Mostan:

Semitsev Akarov bácsi veszi át a szó vonalát és kedvesen gügyögi:

— Előttem szóló tisztelt játszótárs véleményét osztva, nem vehetem rossz néven azt a megjegyzését sem, hogy a játék tartalma alatt kiüritsük ezt a kis szobácskát, mert igy nem befolyásolnók egymás szabad gondolatait. Akinek pedig nincsenek gondolatai maradjon bennt. (Mindnyájan benntmaradnak, Szufrazsilj néni tovább manikürőz.)

Enisakarokiátszani bácsi: Állapodjunk meg abban is végre, hogy nem csak azért mert, hanem is . . .

ka és a szamár is helyükön állottak, felelevenedtek a régi idők már-már feledésbe ment, de a virágos fantáziákban elevenen élő alakjai is, a madárfejü emberek, a vasorru bábák, boszorkányok stb.

Szinte különös volt, az acélsisakokban, kézigránáttal felszerelt marcona külsőhöz szoktatott embereket, ezekben a kedves, mókás külsőkben látni. Ez időszerinti ezredparancsnokunk Radwaner alezredes, nem győzte nézegetni a bohó jeleneteket és hallgatni a csengő hangon daloló Ludwig bakákat, mert hát ő is köztünk volt és a többi tiszttel és legénységgel együtt töltötte a szeretet ünnepét. Jó vacsora fűszerezte a szent estét, melyen mindnyájan elkövettünk mindent, hogy családunk minden tagja jól érezze magát. Nem tudom meddig tartott a vidám dalolás, de hiszen ez a kronikás dolga. Szép volt az estének és a meleg hangulat emlékét őriztük meg a Ludwig bakák negyedik talán utolsó háborus karácsonyáról.

— y. százados.

Ludwig baka frontkabaré.

Ezredünk szintársulata.

Ezredünk számos kulturintézménye ismét megszaporodott eggyel, a *Ludwig baka frontkabaréval.* Már eddig is, amint hálás szavakkal megemlékeztünk róluk, több izben tanujelét adták *Salamon* és *Babka* őrmesterek társulatának tagjai kiváló képességeiknek és sok kellemes percet szereztek nekünk mókáikkal. A szűkebb körben elért eredmény folytonosan fokozta tettvágyukat, állandóan ujabb és ujabb dolgokkal bővitve kezdetlegesen indult reportoirjukat, egy szép napon azzal állottak elő, hogy „kérjük elismerni, hogy szintársulat vagyunk — hallgassátok meg mit tudunk!"

Két előadásban levizsgáztak. Az elsőt szilveszter este rendezték mindazon tisztek előtt, akik befértek az ezredparancsnokság étkezdéjébe. A második előadás a nagy szinházépületünkben január elsején volt 3—400 főnyi hallgatóság előtt. A vizsga kiválóan sikerült és büszkén emlegetett intézményeink száma ismét gyarapodott eggyel. A két előadásnak körülbelül egyforma műsora volt és váltakozva gyönyörködtünk a sok szép, kiválóan előadott kuplé, műdal, szindarab és tánc-számokban. Helyszűke miatt nem térhetek ki a részletekre, de annyi bizonyos, hogy kevés társulatnak vannak ilyen jó és aránylag olcsón szerződtetett tagjai. Salamon őrmester a társulat lelke elsőrangu mókáival ragadtatta magával hálás halgatóságat. Külön fejezetet kellene szentelnem Babka őrmesternek, aki női ruhában énekelt és táncolt olyan tökéletesen, hogy nem egy bakánk kedvet kapott arra, hogy megtapogassa a jóképű menyecskét. Guggenberger műdalokat és kuplékat adott elő kedves, iskolázott hangjával óriási hatás mellett. Akármelyik legelső

Vegyeletkészreengemis bácsi: Jó, jó, ezt már hallottuk, de akinek betörtük a fejét és most a nyaka véres, annak fizessük meg legalább a szék árát, amit hozzávágtunk és összetörött. Fényképeztessük le magunkat és a fényképeinket fogjuk árulni ezek felsegélyezésére.

A felszabaditás

Csakazértisköszbeszélok bácsi Ne dumáljunk annyit ilyen csekélységekről, hanem állapitsuk meg az eddigi kisded játékaink eredményét.

Envagyokitlazur elnök bácsi: Összegezve az elért eredményeket, örömmel állapitom meg, hogy lassankint egészen jól fogunk játszani tudni és tekintettel arra, hogy mindnyájunk előtt első és legfontosabb a *hasa*, behozhatjátok a vacsorát, a játékot meg egy-két évre felfüggesztem és egyhanguan elfogadom, hogy megállapodtunk abban, hogy legközelebb meg fogunk állapodni,

(Zugó éljenzés közepette függöny le.)

II.

(Szinhely már nem olyan előkelő, de a szinpad távlata nagyobb. Előtérben drótkérités, a háttérben szintén. Az egyik a miénk, a másik az ellenségé. Az egyiket akkor szereztük, mikor az ellenség visszavonult, a másikat akkor szerezték, mikor mi vonultunk vissza. Az egész szinpad havas, mintha csak vattával lenne tele szórva, olyan fehér szinü vattával, amilyent őseink történetéből ismerünk. Mikor tárcánk második fejezetét elkezdjük, két alak indul egymás felé, a Mienk, meg az Ellenség. Az egyiknek tábori szürke ruházata van (azért tábori szürke mert zöld), a másiknak kávébarna, vagy inkább tejeskávébarna. A Mienk egy nyakas üveget, meg csajkát szorongat a kezében, az Ellenség igazi teát és jegynélküli valódi cukrot hoz magával. Tüzet raknak (van elég fa a a szinpadon), friss havat tesznek a csajkába, beleöntik a nyakas üveg jószagu tartalmát (azt hiszem ferbindung volt benne) és jóizüen szürcsölgetik az Ellenség nemzeti italát, a *rumot teával.*)

Mienk (szalonnát vesz elő a brotzsákjából, kenyeret kanyarint hozzá, megkinálja az Ellenséget is, aztán elkezdik a társasjátékot. Ez olyan játék, hogy mindegyik azt mondja el amit gondol): Há' tudod sógor amondó vagyok, hogy elég vóna már ebbő a tudomisénmicsodábó!

Ellenség: Neruzom . .

Mienk: Emmán beszéd! Hiszen mindetig hajtogattam, hogy megértjük mi egymást. Osztég neked is otthol van Jucsád, no meg a kis családok, a te főded se fog magától megkapálódni, aszondom sógor gyerünk haza és ki-ki a maga ajtaja előtt söpörgessen.

Ellenség: Moja feni . . .

Mienk: Csakhogy belátod, hogy mi a fenét kecmergünk ilen sokáig! Nem haraguttam én sem, oszt te sem, szedjük össze a sátorfánkat, én megyek amerre a nap lenyugszik te meg amerre felkel.

Ellenség: Oh bozse moj . , .

Mienk: Na jó, hiszen sose baj, ha belássuk az igazat, de mos már aztán elég vót, azt majd csak kiheverjük ezt a kis nekemsemálltaamejemet

(Egymás nyakába borulnak, kihörpentik a megmaradt ferbindungot, aztán megelégedetten megindulnak keletnek és nyugatnak, mint akik jól elvégezték a dolgukat.)

— Függöny. —

nagyvárosi társulat is büszke lehetne reája. Szentpétery önkéntes, lapunk belső munkatársa ujabb tanujelét adta tehetségének. Saját szerzeményű dalait adta elő önmagát kisérve hegedűn. Elfogulatlanul szép jövőt jósolunk neki. Silácz nemzetközi dalai, Rédey ügyesen előadott kuplei és néhány egyfelvonásos egészitették ki a nagyszerűen sikerült előadás műsorát. A sugó szerepét Klein Jóska telefonos szakaszvezető töltötte be, néha oly hangosan — telefonálva, hogy tulharsogta a szereplőket. Meg kell bocsájtanunk ezt a szereplési viszketegséget részéről, hiszen attól tartott, hogy máskép nem kerül bele beszámolómba.

Embereink mind ragyogó ábrázattal, jóleső megelégedettséggel távoztak az előadásról. — Utoljára hagytam derék cigányprimásunk, Kakas megemlitését, aki bandájával egyetemben fáradthatatlan buzgalommal segédkezett a betanulás nehéz munkájában és nemcsak a művészi kiséretével, hanem gyönyörű, mély érzéssel előadott szólójával is kiemelkedő részese volt az előadások nagy sikerének. Az előadás több mint 600 koronával gyarapitotta ezredünk özvegy és árva alapját, amely összegben benne foglaltatik a 15-ik hadosztály parancsnokságnak nemes adománya is. Legközelebbi előadásunkat valószinűleg a parancsnokság székhelyén fogjuk rendezni, hogy ott is megmutassuk, hogy-mindenhez értenek a Ludwig bakák!

Lucy.

Mindenkinek megküldjük a „Ludwig bakát"

aki ezredünk özvegy- és árva alapja javára kiadóhivatalunk utján bizonyos összeget beküld. Tábori ujságunkat mindaddig küldjük, amig a beküldött összegből a lap árának megfelelően telik. — **Cimünk:**

K. u. k. Inft. Reg. No. 65. Ludwig baka kiadóhivatala Cs. és kir. tábori posta 618.

Az utolsó muszka golyó.

1917. november 17-én önként jelentkezett járőrbe Molnár István gyalogos, a volt büszke vadászszázad egyik legvitézebb tagja. Hajnalban indult a járőr, Gött zászlós, a vakmerőségéről ismert lengyel bajtársunk vezetése alatt. Molnár Pista mint mindig, most is legelől ment az éllel.

Egyszerre szembetalálták magukat vagy tizszeres muszka tulerővel. De a lengyel vitézség párosulva a magyar hősiességgel, nem ismer akadályt, sem lehetetlenséget. Maroknyi csapatunk Ludwig bakákhoz méltóan felvette az egyenlőtlen harcot az ellenséggel. A muszkák látva, hogy kis járőrünkkel másként nem boldogulhatnak, igyekeztek annak oldalába és hátába kerülni. Járőrünk erre lassan visszavonult. Utközben gyakran megálltak s egy pár muszkát még a másvilágra küldtek.

Egyszerre azonban észrevették. hogy az egyik kedves bajtárs hiányzik s ekkor nem törődve a muszka granátesővel, mely rájuk zudult, — mivel az ellenség ugy látszik dacára tizszeres tulerejének, nem bizott magában, még tüzérségét is segitségül hivta — büszke daccal nekivágtak ujra. Nem nyugodtak addig, mig meg nem találták Molnár Pista holttestét. Behozták a hü bajtárs tetemét, hogy magyar földben pihenhessen, magyar pap bucsuztassa el édes anyanyelvén.

Mire odaértem, már hordágyon találtam Molnár Pista tetemét, letakarva a katonaszemfedővel, egy sátorlappal. Ez a sátorlap a katona leghivebb szolgája. Ez védi, ha őrt áll szakadó esőben, ez nyujt fedelet, ha nincs más lakás, ebben hozzák a mindennapi kenyérfassungot s végül ez a katonának szemfedője is. Meghatva, keserü bánattal állták körül a hordágyat a bajtársak, köztük a parancsnokuk, Diez főhadnagy. Nem tudtam ellenállni a vágynak, fölemeltem a szemfedőt s ekkor elémbe tünt kedves bajtársunk gyermekarca. Földöntuli, békés mosoly ült ezen az arcon, mintha vigasztalni akart volna bennünket, vagy mintha valami jó hirt akart volna mondani, amit ő, a halhatatlanná vált hős már megtudott, de mi előttünk, halandók előtt még titok.

Ez a megdicsőült, mosolygó arc egyszerre megnyugtatott, mert akaratlanul is az jutott eszembe, hogy Molnár Pista azt akarja mondani nekünk, hogy ő volt az utolsó Ludwig baka, kinek szivét muszka golyó furta át. Tovább adtam ezt a sejtésemet bajtársaimnak, mert éreztem, hogy lelkem bánatos hangulatát megnyugtatja. Bár ugy volna — feleltek erre néhányan — de hiába, mi ezt mégsem tudjuk elhinni.

Három nappal később megjött a hadosztálypárancsnokságtól Molnár Pista részére az I. oszt. ezüst vitézségi érem.

Molnár Pista nagyezüstjét már néhai Blosche apánk tüzte neki a mellére ott fenn, a 65-ös hősök égi regimentje előtt

Fenti benyomástól azonban nem tudtam megszabadulni s türetmetlenül lestem a fejleményeket. Nem is igen lepett meg, mikor megjött a fegyverszünet hire, hiszen erre vártam napok óta. Ez a hir tett engem bizonyossá afelől, hogy kitaláltam Molnár Pista utolsó üzenetét.

De ezzel még nem ért véget vitéz bajtársunk története. Egy napon szolgálati uton lejött hozzám a rendelet, hogy miután Molnár bajtárs apja és testvérei a harctéren elestek, ő a harctéri szolgálat alól felmentetik.

Ujabb keserüség fogta el erre a jagdfiukat. Az egyik meg is jegyezte, hogy az Isten akárhová tegye azt, aki a szolgálati utat kitalálta. Ha Krisztus Urunkat is szolgálati uton feszitették volna meg, akkor biztosan ma is élne, vagy természetes halállal mult volna ki. Ilyen a Ludwig baka! Mikor már igen szorongatja a lelkét valami nagy bánat, akkor egy keserü viccel győzi le gyöngeségét.

A dolog lényege más. Az az igazság, hogy vitéz Molnár Pista részére a Mindenható, kinek utjai előttünk beláthatatlanok, szín-

tén küldött felmentést a földi szolgálat alól s berendelte őt megillető méltó helyére szolgálattételre a 65-ösök égi regimentjébe. Ez a fölmentés előbb érkezett, mint a másik a szolgálati uton.

Ezer és ezer esetből meggyőződhettünk már mi, katonák arról, hogy sorsát senki el nem kerülheti. A sorstól megjelölt golyó épen ugy utóléri a gyáván megfutamodót, mint azt, aki bátran, büszkén áll szembe kikerülhetetlen sorsával. Emlékszem egy ismerősömre, ki nem jött ki a harctérre s otthon sorozás alatt ragályos kór alakjában érte utól sorsa. Ugy halt meg 24 óra alatt.

Molnár Pista bajtársamnak szebb halált adott a végzete. Neki nem kellett mint az ágyban, párnák közt elhalónak könyörögni Szent Péternél bebocsátásért a mennyország csukott kapujánál. Előtte maguktól nyiltak meg a mennyek kapui, amint megjelent a legékesebb bizonyitványnyal, a haza javáért a szivében ütött halálos sebbel. Ő büszkén, fölemelt fővel vonult be égi regimentünkhöz, hirdetve a magyar baka örök dicsőségét. Az ő hősi halála méltó befejezése annak a fenséges fejezetnek, amit mi Ludwig bakák önvérünkkel irtunk piros betükkel ezredtörténetünk arany lapjaira Ez az utolsó muszkagolyó, mely piros lett a hü magyar Ludwig baka vértől, ez tette a piros pontot a Ludwig bakáknak az oroszokkal vivott titáni harcairól szóló fejezet végére

. . 1918-ban talán még egy utolsó, fenséges fejezet következik.

Mielőtt azonban elmennénk innen oda, ahova legfelsőbb Hadurunk küld, álljunk meg egy pillanatra Molnár Pista sirjánál és fogadjuk meg az ő és valamennyi elesett hős Ludwig baka szent emlékére, hogy azt az uj fejezetet is ép oly lankadatlan kitartással, erős szivvel és büszke vasakarattal fogjuk megcsinálni. És ha kell, ép oly készséggel feláldozni életünket és vérünket, mint a mi halhatatlanjaink: Királyért és hazáért!

Maroknyi nemzet vagyunk s annál inkább tudatában kell lennünk annak, hogy a világháboru kockájára föl van téve az ezer éves Magyarország jövő szabadsága és boldogulása is. Lenni, vagy nem lenni! De mi leszünk, mert győzni fogunk, hiszen győzni akarunk és győznünk kell! Meg fogjuk védeni az apánk vérétől annyiszor megszentelt drága földet, hiszen mi tudjuk és érezzük hogy!

„A nagy világon e kivül
nincsen számodra hely,
Áldjon, vagy verjen sorskeze,
itt élnünk, halnunk kell!"

1917. dec. 17.

Greiner Béla, százados.

Egy jobb tisztilegény.

Szomoru valóság három levonásban.

Személyek:

Én és a pucerem. Ordonanz. — Idő: Ma, tegnap vagy holnapután.

Színhely:

Tiszti fedezék pazar eleganciával berendezve. (Még mosdó is van benne.)

I,

Én: Jóska! Halló, Jóska: (dühösen) Jogász!

Jóska (egy lépésnyire tőlem állva alszik): Pa ásit rancs!

Én: Kértem neked négy napi szabadságot négy utazási nappal. Mégy haza téli ruháért!

Jóska (fél szemmel alszik, a másikkal mosolyog): Szabadság?

Én (fájó szivvel, irigykedve, hogy miért nem én vagyok a pucer): Igen! Talán nem tetszik?

Jóska (pucer-szemtelenséggel) Tetszik. (Már éled.) Szabadság ne tetszene? Teccik, teccik! (majdnem táncol) Testhez álló intézmény a szabadság! (Feltünően pihenjbe áll.) Annyira tetszik, hogy minden hónapban mennék jönnék és már mennék!

Én Ötkor megkapod az irást és akkor mehetsz is. Figyelj ide! Egy nap alatt hazaérsz. Elmégy Ujhelybe, ott beadod a megrendelést és három napig apádnál is lehetsz. De aztán hozz mindent!

Jóska (hangosan gondolkodik): Három napot rányomok, kettőt kések . . Ez is valami!

Én (indulatosan): Mi? Mit csinálsz?

Jóska (nyugodtan) Semmit. Még semmit! Csak fogok .

Én (közbevágok): Mit fogsz?

Jóska (örömmámorban uszik): Csak tessék rám bizni. Utazni fogok, halat fogok lányokat fogok

Én (dühben uszva): Te jogász! Ne fogdoss, mert ha én fogok kezet a száddal, mig élsz, emlékezni fogsz, hogy ilyen fogást még nem fogtak veled!

Jóska (éppen nem ijedezve) Kérem alázattal, én nem akartam szemtelen lenni Igy születtem én biró fia vagyok.

Én (a guta olyan közel áll hozzám, mint a hősi halál): Jó, jó, csak figyelj ide! Különben ird fel, mert elfelejted. A következő téli ruhát fogod hozni . .

Jóska (ceruzát, papirt vesz és jegyzés közben énekli: gyerünk, gyerünk egy jukkal beljebb)

Én (diktálva): Hozni fogol. . egy dobostortát, libamájat, szőllőt, zsirt, hagymát, fokhagymát, szalonnát . . szóval sok jó hazait. Hisz tudod: Állja a mellem a jót!

Jóska (körülnyalja a száját, majd rágyujt a cigarettámra): Az enyim is ájja!

Én: Aztán hozol levélpapirt, tollat, tintát, kölni vizet . schluss. Musik. Ez is elég lesz!

Jóska (röhög): Jajj, de vicces a hadnagy ur! Hát ez a téli ruha?

Én: Ha én mindezt téli ruhának hivom, akkor ez mind téli ruha. Meg va

Jóska (közbevág): Régi nóta . Meg vagyok értve.

(Kopogás.)

Én: Ja! Bujj be!

Ordonanz (bejön. Szükséges ő is, hát bejön. Strammul szalutál, majd jelent): Győzni fogunk!

Vitéz hadnagy urnak alássan jelentem, bejöttem a szobába!

Én: Hál' Istennek ezt látom!

Ordonanz: Elhoztam a Jóskának az Urlajbigsánt.

Én: Jó. Elmehetsz!

Ordonanz (szalutál): Győzni fogunk! (a balfenébe el).

Jóska: Én is mehetek?

Én: No eredj! Isten áldjon, de vigyázz mindenre!

Jóska (szalutál): Késni fogok! (futólépésben el.)

— Függöny. —

II.

Jóska utazik. Jóska rányomja a két napot. Jóska két napot késik. Készül a sok jó hazai. Anyám két pár féltalpat eljár, mig a hozzávalót megveszi. Otthon általános mozgósitás. Mindenki süt, főz és bevásárol a drága gyermeknek a frontra. A Ludwig bakák győzni fognak; én nem győzök várni.

— Függöny. —

III.

Én: (Tizennégy nappal Jóska elutazása után napi munkám végzem. Fekszem az ágyon és manikürözök): Hol késik? Miért nem jön? Eddig győztem, tovább nem győzök! Kipofozom, ha visszajön! Különben nem! Hisz jó fiu! Én jobb volnék, ha tiszti legény lennék? . Mikor otthon voltunk, anyámnak vitt két spulni cérnát. Ő mondta, hogy nagyon derék fiu. És ha ő mondja, akkor ugy van! Persze ho (kopogás).

Jóska (választ nem várva benyit szomoru képpel): Győzni fogunk! Vitéz hadnagy urnak alássan jelentem, megjöttem!

Én (a dobostorta reményében feltünő nyugodtsággal): Hol késtél oly sokáig?

Jóska (ravaszul): Hadnagy urnak jelentem alássan, én siettem vissza, de kevés vonat jár, hát teherrel kecmeregtem, hogy gyorsabban gyüjjek.

Én (nyugodtan): Már mindegy. Fő, hogy itt vagy. Hoztál mindent?

Jóska: Egy darabig!

Én (rosszat sejtve): Miii?? (szemem kopog, nyálam folyik) Mi az, hogy egy darabig?

Jóska (akadozva): Igen egy darabig hoztam . azután aztán végre együtt egy gyorsvonat, mondok ezzel gyorsabban jövök, aztán átszálltam . aztán . a teherben hagytam . .

Én: Kit? Kit, mit? Micsodát?

Jóska: A csomagot sietségemben .

Én (mérgemben tótágast állva orditok): Egy jobb pucer! . Isten! . . Isten! a dobos . a dobos! . .

Jóska (Kerenszkit lefőző szemtelenséggel): A dobos, az meg van!

Én (mohón): Hol?

Jóska (mint aki jó viccet csinált): A századnál!

Én (elájulok. Bejön két szanitész, visznek a segélyhelyre).

Jóska (büszkén áll, mint egykor Napoleon): Ezt akartam! Nem vagyok én egy jobb pucer?

— Függöny. —

Polgár hadnagy.

Honi költők.

Honi költők, ujkori lantosok,
Hamis hurokat pengettek!
A Halál dalol orkános ódákat
S ti mámorról, szerelemről zengtek!

Honi költők, nyafogó kobzosok!
Jajong és vérzik az Élet
S ti puha, párnás asszonyi ajakról
Irtok szintelen, botor zenéket.

Honi költők, émelygős regősök!
Pusztúl az Ember, a Világ
S dalaitokból kéjek vibarzanak
És líhegő csókbacchanáliák! .

Honi költők, bánatos poéták,
Leányszemek bús lovagjai!
Más szelek zúgnak, más tüzek égnek.
Más nótát sugnak a sziv hullámai!

Céda asszonyok riogatását,
Szüz párták zengő hullását
Elnyomja az ágyuk vértaifunja,
Mint vihar a szellő muzsikáját.

Nem, nem a szeretők puha ágyán
Születnek a zengő dalok;
Nem, nem asszonytestbe mártott tollal
Irtak a régi Halhatatlanok!

Ott, odakint, hol tombol, sir az Ember,
Hol Hullák rohadnak, bűzlenek
Marcangolva, zuzva a sziv tüzét —
Ott fogamzanak az örök Énekek! .

Munkács, 1918. jan. 1.

Lebovics Sándor.

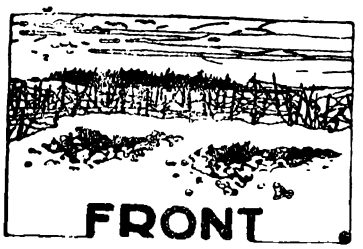

Fegyverszünet

van a fronton és mi mégis kint gubbasztunk árkainkban. Hallgatnak a fegyverek, némák az ágyúk, csendes a harctér, nem zavarja semmi a front szokatlan nagy nyugalmát. A fehér havat nem turják fel a robbanó lövegek, a földbe nem furódik gyilkos golyó, az erdők s hegyek titokzatos csendjét nem veri fel harci lárma. Csak egy-egy poszt áll néhol közönyös várakozással őrhelyén, a bakák bent a dekungban tárgyalják a fegyverszünetet.

Az öreg baka hiába mondja a fiatalnak, hogy nemsokára haza megy mindenki, nem akarja elhinni. Nem lesz ennek már sose vége — úgy mond — ha eddig nem vót! Az csak olyan beszéd, hogy béke lesz. Hej, pedig de jó volna már hazamenni! Már pedig öcsém felelí az öreg baka — míg a király úgy látja jónak, itt leszünk és ki is tartunk minden körülmények között. Csak úgy lehetünk igazi Ludwig bakák. Aztán meg minek akarnál te haza menni? Nincs jó dolgod itt? Hisz egész nap spacirozol, meg alszol, meg eszel, a puskádon meg célzás helyett furulyázni tanulsz. Addig örülj, míg nem jön a parancs rá, hogy másnak az utolsó nótáját ereszd ki rajta.

Valóban most a fegyverszünet ideje alatt jól élnek bakáink. Jól táplálkoznak, alváson s daloláson kívül legfeljebb azt lesik, hoz-e a dróthoz a muszka egy kis jó kínai teát, melytől — egy kis ferbindungot öntve bele — kölcsönösen fölmelegszenek.

Igy viseljük mi azt a háborút, melyet a nagy urak fegyverszünetnek neveznek.

—yly.—

— —

— HIREK. —

— **Ujév.** Mindenfelől elhalmoztak bennünket kedves olvasóink ujévi jókivánságaikkal. Megható a szeretet, amelynek részesei lettünk és jóleső meleg érzés járja át egész lényünket megigérve, hogy mindent el fogunk követni a jövőben is, hogy olvasóink szeretetét megtartsuk és növeljük. Fogadják mindnyájan ez uton forró köszönetünket kivánságaikért, melyeket szivből viszonozva kérjük további kitüntető jóakaratukat.

*

Dávid őrnagy pótzászlóaljunk kiváló parancsnoka meleg szavakkal üdvözölte ezredparancsnokunkat Möller alezredest, az uj esztendő alkalmából. Möller alezredes válaszában közölte, hogy csak a betegsége gátolta meg abban, hogy személyesen meglátogassa pótzászlóaljunkat, „de ami késik, az nem mulik" irja levelében és szivélyesen viszonozta a jókivánságokat.

Változás a parancsnokságokban. Möller alezredes szeretett ezredparancsnokunkat betegsége még mindig távol tartja tőlünk, de reméljük, hogy mindnyájunk hő óhajára rövid időn belül ismét körünkben üdvözölhetjük. Távollétében Radwaner Pál, a 66. gy. e. alezredese vezeti ezredünk parancsnokságát. — Seehartz Guidó százados távolléte alatt dr. Almássy Antal százados lett a második zászlóaljunk parancsnoka, míg a nyolcadik századot ez ideig Vass István hadnagy vezeti.

— **Áthelyezés uj beosztás.** Máthé Miklós református lelkész bevonult tábori ezredünkhöz és az ezredparancsnoksághoz lett beosztva. Dr. Hegedűs Viktor főhadnagy a katonai szolgálat alól junius 1-ig fel lett mentve, tábori ezredünktől Budapestre utazott. Neuwelt hadnagy betegségéből felépülve ismét betevonult ezredünkhöz és mint szakaszparancsnok a 8-ik századhoz lett beosztva. Magyar zászlós az aknavetőktől az 5 századhoz lett vezényelve. Krausz és Bán zászlósok a szükséges ismeretek elsajátitása végett a déli tüzér-csoporthoz lettek beosztva. Weisz és Than zászlósok a rohamtanfolyam befejezése után ismét bevonultak századaikhoz. Feldmann Béla számvevő őrmester három évi frontszolgálat után, pótzászlóaljunkhoz lett vezényelve.

— **Halálozás.** Nagy József zászlós, aki pótzászlóaljunkhoz volt beosztva és vérhassal kórházba került, december 26-án hosszu szenvedés után jobb létre szenderült.

— **Barátkozások.** A fronton uralkodó békés hangulat sok kedves epizódot teremt árkainkban. Naponta megtörténik, hogy látogatókat kapunk egy-egy muszi személyében, aki átjön a drótunkig, magával hoz egy kis jó kinai teát, hogy kicserélje egy kis rum vagy pálinka ellenében, mert bizony a jófajta vutkit erősen nélkülözik odaát. Térzene is szórakoztatja az árkok lakóit, ugy az ő, mint a mi zenekarunk szolgál kisérő zenével a nemzeti táncokhoz, melyeket vigan ropnak a friss havon, a két drót között. Egy izben öt tisztet is vendégül láttunk tiszti étkezdénkben, ahol alkalmunk volt meggyőzni őket egyrészt a magyaros vendégszeretetről, másrészt arról, hogy az entente kiéheztetési taktikája mennyire csődöt mondott. A hangulat nagyon kedélyes volt és boros ütegeink kiváló eredménnyel semmisitették meg vendégeink ellentálló képességét. A Ludwig bakák a fehér asztalnál is megállták a helyüket, ami valószinüleg szintén a szorgalmas és lelkiismeretes gyakorlatozások eredménye.

Gyűjtés Zemplénben. Becske Kálmán főhadnagy és Szirmay István hadnagy ezredünk megbizásából Sátoraljaujhelybe utaztak, hogy ottan özvegy és árva alapunk javára gyűjtést inditsanak. A Felsőmagyarországi Hirlap lendületes szavakkal szólitotta fel Zemplén vármegye polgárait az adakozásra és reméljük, hogy Zemplén sem fog semmivel hátramaradni ebben a tekintetben Bereg és Szabolcsnál, ahol oly igaz megértéssel karolták fel ügyünket.

— **Hymen-hireink.** A karácsony és uj évi békehangulat oly

nagy mértékben emelte tisztjeink házasuló szándékait, hogy mármár azon gondolkodtunk, hogy önálló házassági rovatot kell nyitnunk, mert a hirek keretei szűkek lesznek a tömegesen érkező házassági és eljegyzési tudósitások közlésére. A Ludwig bakák mindég teljes tudatában voltak magasztos hivatásuknak és most, hogy a békeszellő enyhe fuvallata mély érzésű hurokat pendit meg a marcona sziveken, sietve leteszik a harcibárdot és önkéntes fogságba jelentkeznek, ahol bilincseit a rózsalánc helyettesiti. Lapzártáig beérkezett jelentéseink a következők: Kelényi Elemér százados december 29-én oltárhoz vezette Zavaros Ilus urleányt. — Berán Nándor főhadnagy a negyedik gépfegyver század parancsnoka örök hűséget esküdött Nyirsy Ilonka urleánynak. (Budapesten, 1917. december 23-án.) — Diez Günther főhadnagy, ezredünk roham és altiszti kiképzésének vezetője december 26-án Kassán eljegyezte Wildmann Piroska urleányt. — Morvay Zoltán főhadnagy, legutolsó menetzászlóaljunk parancsnoka eljegyezte Szlafkofszky Eleonora urleányt. Mindnyájuknak sok szerencsét és boldogságot kivánunk!

Kisvárda a hatvanötösökért. Multkori beszámolónkból, melyben az özvegy és árvaalapunk javára rendezett, fényesen sikerült mulatságról referáltunk, hiányzik az anyagi eredmény közlése. Hivatalos jelentés még nincs a birtokunkban, de mint kiküldötteink közlik az is felülmult minden várakozást, amenynyiben több mint 2000 koronát fogunk kapni ezredünk alapjára.

— **Felszentelés.** A második zászlóaljunk tiszti-étkezdéjének ünnepélyes felszentelése karácsonykor megtörtént. Almássy százados vendégül látta a tisztikar nagy részét, élükön Radwaner alezredes ezredparancsnokunkkal. Az ebédnek cimzett csata pontban 12-kor kezdődött és ugyanakkor végződött. A megható felszentelés befolyása alatt álló krónikásunk nem tudja határozottan, hogy déli 12-kor kezdődött-e vagy akkor végződött, tény az, hogy mindenki nagyon jól érezte magát — és egy békebeli magyaros lakadalomban sem lehetett külömb a lakoma, mint ott volt.

— **A hadosztályparancsnokság** által létesitett kantin nagyarányu működése már eddig is tekintélyes összeggel gyarapitotta az ezredek özvegy és árva alapját. Mindenféle közhasználati cikk olcsó pénzen kapható e kantinban, melyet az ezredünkbeli Sebestyén őrmester vezet dicséretreméltó körültekintéssel.

— **Leégett a szerkesztőség.** Ujságunk fennállása óta még nem volt olyan előkelő helyiségünk mint mostanában. Gyönyörű háromszobás villa lett a Ludwig Baka részére épitve, mely egyik disze volt a hatvanötösök épitkezésének. Január 6-án hajnali két órakor szerkesztőnk arra ébredt fel, hogy uri nyirfa ágya lángokban áll. Néhány pillanat alatt lobogó fáklyaként világitotta meg a hideg éjszakát kisded lakunk. A száraz fából álló épület oly gyorsan égett le, hogy semmit sem sikerült megmentenünk. Minden ingóságunk és jelenlegi számunk összes kéziratai benntégtek. Szentpétery önkéntes munkatársunknak aránylag a legcsekélyebb a kára, neki csak a gondolatai maradtak bennt. Dr. Stein hadapródjelölt, kiadóhivatalunk főnöke megmentette az előfizetőink névsorát, a nadrágja ellenben bennt égett és igy kénytelen volt feljegyzéseibe burkolni didergő tagjait, amelyek azonban ugy őt, mint a feljegyzéseket hidegen hagyták. A kéziratokat igyekeztünk emlékezet után ujra papirra vetni, de a katasztrófa befolyása alatt állva talán nem sikerült ugy, ahogy azt eredetileg elkészitettük. Szerkesztőnknek mindenesetre meg van a kellő kifogása az esetleges sulyos kritikával szemben. Villánkat állitólag szellemi sziporkák gyujtották fel és igy a tettes ismeretlen. (Szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk beltagjai ugyanis ilyenek fejlesztésére nem képesek). Előfizetőink közül körülbelül hatszáznak a megcimzett példányai szintén bennt égtek, amit jelen számunkkal együtt küldve pótolni fogunk.

— **Szabadságon vannak:** Seeharz Guidó százados, Hegedűs Sándor és Tóth főhadnagyok, Szirmay István, Német, Schatz és Neumann hadnagyok, Fullmann, Sorger, Leskó és Kaselyák zászlósok.

— **Előléptetések.** Kemény Tibor hadnagy, lapunk szerkesztője, főhadnaggyá lett előléptetve. Ki lettek nevezve: hadnaggyá Haas Armin zászlós, zászlóssá: Weisz Mór, Árvay Imre és Morchnan Ervin hadapródjelöltek; hadapródjelöltté: Szicska Dezső, Darázsi Lajos és Gál József önkéntesek.

Kitüntetések. Az ellenség előtt tanusitott vitéz magatartásuk elismeréséül legfelső dicsérő elismerésben részesültek a kardokkal egyidejű adományozása mellett harmadizben: Polnisch Elemér százados, aki a stanislaui harcokban, mint a II. zászlóalj viléz parancsnoka ellentámadással kergette ki a muszkákat árkainkból és számtalan támadást visszavert zászlóaljával.

Másodizben: Pitter László főorvos; először: Bermann József főtörzsorvos, Gyöngyössy Zoltán és Neumann Sándor hadnagyok.

Baleset. Lipcsey Theodor ezredünkhöz beosztott zászlós, a befagyott hegyi uton megcsuszva leesett és lábszártörést szenvedett. Kórházba szállitották.

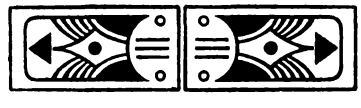

„Sulyos harcok"

A cs. és kir. 65. gyalogezred 1916. évi nyári harcainak története. Ára 40 fillér.

Kiadóhivatalunk 40 fil. postabélyeg ellenében megküldi.

Pótzászlóaljunk.

Szatmárról — Munkácsra.

Majdnem két és fél évig Szatmár városából indult utnak ezredünk minden pótlása, itt nyerték első kiképzésüket a győzelmes ütközeteink hősei, itt nyilvánult meg közvetlenül iránt unk az ország szeretete. Sok kellemes meleg emlék füz mindannyiunkat Szatmárhoz és ennek legméltóbb kifejezésére szószerint közöljük Dávid őrnagyunknak, pótzászlóaljunk parancsnokának Szatmárból való eltávozás alkalmából a város polgármesteréhez intézett sorait:

Nagyságos

Dr. Vajay Károly

kir. tanácsos urhoz,

Szatmárnémeti szab. kir. város
Polgármesteréhez

Szatmárnémeti.

Szatmárnémeti, 1917. december 28.

A Hadvezetőség magas rendelkezése ezredünk pótzászlóalját béke állomás helyére, Munkácsra helyezte át. Midőn a nemes Város falait elhagyjuk, nem tehetjük ezt a nélkül, hogy igaz, szivből jövő érzelmeinknek kifejezést ne adjunk.

A háború véres forgatagának kellős közepében, 1915 szeptemberében jöttünk ide azzal az érzéssel, hogy a magyaros vendégszeretetéről hires, a kultura magas fokán álló Szatmárnémeti szab. kir. városában pótzászlóaljunk kellemes otthonra talál. És ebben az érzésünkben nem csalódtunk! —

Az övéitől elszakitott, a Király és Haza iránti szeretetétől és kötelesség érzésétől áthatott tisztikar és legénység e nemes Város közönsége körében kárpótolva érezte magát a távoli édes otthonért. A sok hadi fáradalmat kiállott és a halál ezer veszedelmén átment hős Ludwig bakákra pedig üditőleg hatott e Város falai között való tartózkodás.

A búcsúzás pillanatában megállapithatjuk, hogy az itt töltött két és egynegyed év a katonaság es polgárság közötti jó viszony kölcsönös ápolásának ideális példáját nyujtotta.

Amikor magas parancs folytán elhagyjuk e nemes Város falait, ama reményünknek adunk kifejezést, hogy az itt kifejtett készséges munkánk és a sok kiöntött hősi vér Királyunk és Hazánk legnagyobb dicsőségére megtermi az áldásos béke gyümölcsét.

Felkérem Polgármester Urat: jelenteni sziveskedjék Szatmár szab. kir. Város törvényhatóságának és hazafias közönségének nemes és áldozatkész vendégszeretetükért a 65-ösök köszönetét és testvéri üdvözletét.

Fájó szivvel búcsúznak a Ludwig bakák! Az itt eltöltött idő kellemes emlékét szivükbe zárják és mindenkor megtisztelve és büszkén gondolnak arra, hogy ennek a vendégszeretetnek részesei lehettek.

Végül engedtessék meg, hogy ama reményünknek adjunk kifejezést, hogy mindezek a jóleső érzések kölcsönösségen alapulnak és a nemes Város közönsége körében visszhangra találnak.

A tisztikar és a legénység nevében külön hálás köszönetemet nyilvánitom Polgármester Urnak és a Városi Vezetőségnek a mindenkor élvezett előzékeny és hathatós támogatásért.

Fogadja Polgármester Ur megkülönböztetett tiszteletem és igaz nagyrabecsülésem kijelentését.

Dávid m. p Major.
a cs. és kir. 65. gy. e. pótzlj.
parancsnoka.

*

Pótzászlóaljunk utolsó szállitmánya is megérkezett már Munkácsra, ezredünk régi városába, ahova érkezését a sajtó már megelőzőleg meleg szavakkal üdvözölte. Jól eső a szeretet, mellyel kiegészitő kerületünk elhalmoz bennünket és reméljük, hogy pótzászlóaljunk nem lesz sokáig Munkácson, hanem átadja helyét a diadalmas ütközetei után büszkén bevonuló tábori ezrednek!

Tábori strófák.

Mikor?

Kérdeztem valakit a multkor
Mikor lesz béke,
A háborunak
Mikor lesz vége?
Mikor? Azt kérdi ön? — szólt
S az arca felderült —
Majd ha tábori ujságjuk
Jobblétre szenderült!

Jó vicc!

A tisztí *meszssében* hallottam
Hogy Palesztinába megyünk
Kérdi tőlem egy ur
Mi dolgunk ott nekünk
Magam sem tudom,
De mégis
Hogy hozzászóljak én is,
Feleltem néki:
Már régi
Terv ez,
Melyet tervez
A hadvezetőség;
Azért kell oda menni,
Mert most már ott fogunk
Tevékenkedni."

Porrá lettünk.

Volt még egy strófám
Mellyel
E rovat elég lett
Volna. De jött a tüz
S az is elégett.
Kedvezett a szerencse most
Olvasóm, néked,
Amelyért nagyon
Irigyellek Téged!

Sathár.

Kárpáti bérceken. . .

Kárpáti bércekre halvány árnyak hulltak.
Sáppadó levelek egymáshoz simultak.
Zörrenő gallyak közt kósza szellő dúdolt,
A nagy fenyveserdő csöndes, szomoru volt.
Csöndes, szomoru volt .

Lent a fedezékben füstös olajlámpa
Halvány fényt árasztott fakult sárga lángja.
Infanterist Tóth Pál nézte, nézte hosszan,
Réveteg szemekkel, hogy a láng mint lobban.
Hogy a láng mint lobban

Álomtalan éjjel hazaszállt a lelke.
Gondolatban kedves párját megölelte.
Átkarolta forrón, megcsókolta szépen,
Simogatta lágyan, épen úgy, mint régen.
Épen úgy, mint régen

Otthon járt éjente, otthon nappalonta.
Virágos álmait titkon szötte-fonta.
Álmodott akkor is, ha künn állt a drótnál;
Mindig haza gondolt Infanterist Tóth Pál.
Infanterist Tóth Pál.

. . . Néma bús fenyőfák gallya meg-megzizzen .
Künn a drótok mellett az őrszem felszisszen.
Odakap szivéhez, elsáppad az arca,
Fáradt, hős lelkének ez a végső harca.
Ez a végső harca

Kárpáti bérceken hideg szelek sirnak
Szomoru könnyeket hantjára egy sirnak.
Kárpáti bérceken halk gyászének reszket:
Most szúrnak a földbe egy uj fakeresztet.
Egy uj fakeresztet.

Román front, 1917. dec. hó.

Szentpétery Károly.

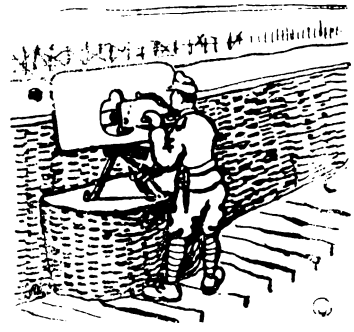

Masiniszták mint betlehemesek.

A masiniszták megint kitüntették magukat. Karácsonykor ugyanis a második gépfegyverszázad emberei gyönyörű betlehemi játékot állitottak össze. A fából faragott mű egészen hű mása volt a jeruzsálemi templomnak s a kis alkotás ablakai szines papirból készültek. A berendezés is élethű volt, kicsinyitve minden. Nagy fáradtsággal készithették e kis remekművet ügyes kezű alkotói. A jászol, a bölcső szintén meg voltak konstruálva, sőt ami a legérdekesebb a dologban, a csacsi még a fejét is mozgatta, akárcsak egy perpetuum mobile. Ez az egyetlen dolog, amelynek a magyarázatát nem sikerült kicsikarnunk az ezermester masinisztákból.

A szépen elkészitett műhöz a játék s az előadás teljesen illő volt. Saját maguk által szerkesztett dalokkal gyönyörködtették hallgatóikat a játékosok. Fölszerelésük s öltözetük teljesen feldmässig volt: felöltöztek gázmaszkával, nagy papirsapkával; bajuszuk csepűből volt. Fantáziájukat dicsérő s attól várható verseket szavaltak.

A karácsonyi betlehem játékban résztvettek Furmann János szakaszvezető, Esik József káplár, Elek József és Kovács József őrvezetők, Brusza Péter, Iván János és Kuczmag József közlegények.

A szereplők jól betanult játékukkal fölkeresték a századokat, elmentek az ezredparancsnoksághoz, azután a dandár és hadosztályparancsnoksághoz kopogtattak be. Mindenütt örömmel fogadták őket, gyönyörködtek

játékukban, mulattak ügyes mókáikon. Volt is bor, cigaretta, szivar bőven; a hadosztálypárancsnokságnál kétszáz koronát kaptak ajándékba, melyből százat mindjárt ezredünk özvegy és árvaalapjára adtak a nemeslelkű masiniszták. Ugy értesültünk, hogy Panek főhadnagy a második gépfegyver század parancsnoka a gyönyörű templomot berendezésével ezredünk muzeumának adományozta, értékes emlékkel gyarapitva háborus gyüjteményünket.

Éjféli levél.

Visszatérve éjféli levelünk eredeti irányához, tőlem telhetőleg válaszolni igyekezek olvasóink hozzánk érkezett leveleire. Jelen esetben nem egy, hanem öt levélre válaszolok egyszerre, melyek mindegyike ugyanazt a szemrehányást tartalmazza részünkre. Négy különböző város hölgyei kifogásolják az uj évi számunkban megjelent „Lányokról — lányoknak “, versünk stilusát és tartalmát Sajnálom, hogy csak öt levélre válaszolhatok, sajnálom, hogy nem nagyobb a felháborodók száma, mert ha többen lennének, ha mind ellenünk jönne, akkor is szilárdan megmaradnánk álláspontunk mellett és kijelentjük, hogy Lebovits Sándor barátunk mindnyájunk véleményét tolmácsolja versében. Nézzék csak hölgyeim az objektiv szemlélő tekintetével a dolgokat és látni fognak olyan dolgokat, hogy a kifogásolt versünk stilusa nem korbácsként, hanem gyengéd simogatásként fog hatni.

Nem érzem magam hivatva lapunk hasábjain erkölcsprédikációt tartani, csak egyes konkrét esetre hivatkozom. A „napokban, vagy mondjuk naponta jönnek hozzánk embereink a következő panasszal:

— Tessen mán haza bocsájtani egy pár napra, hogy leüssem azt a besta lelket, aki nem szégyelli mással összeszűrni a levet, mig mi itt az országra vigyázunk. — Igy az egyszerű ember. De nálunk sem sokkal jobb a helyzet. Hányszor hallottuk ezt a diskurzust: — Nős vagy? Voltam. Csak voltál?! — Igen, elváltam, mert mig távol voltam bemocskolódott családi szentélyem.

Vannak természetesen kivételek, melyek megerősitik az általunk felállitott szabályt és azt is el kell ismernem, hogy a férjek is sok esetben megfeledkeztek kötelességükről. De erről majd más alkalommal diskurálunk. Egyelőre csak annyit legyen szabad megemlitenem, hogy mi most ugy látjuk a helyzetet, ahogy azt versében Lebovits megirta. Arra kérem önöket, a szép nemhez tartozó kedves olvasóink, hogy ne a mi versünkön, hanem a magukról megfeledkezők viselkedésén botránkozzanak meg. Mi nem kivánunk önöktől aszkéta életet, csak a teljes tisztaságot, amit talán megérdemlünk azért a csekélységért, hogy a vérünkkel áldoztunk az önök jóléteért. Mit gondolnak önök, milyen lelkiállapottal megy közülünk rohamra, vagy ütközetbe az, aki a legkritikusabb pillanatai előtt értesitést kap hazulról, hogy az, akinek lelkében oltárt emelt, aki betöltötte minden érzését, az ledér, könnyelmű életet él.

Önökön áll a vásár, hogy ezt a maró stilust kiirtsák belőlünk, de ehez nem szavak, hanem tettek szükségesek. A természet törvényei alapján minden a nőkért történik, minden cselekedet a fajfentartás körül kering. A háboruban elért eredményeket legjobban az anyákig szeretném visszavezetni, a magyar anyákig, akik a magyar katonákat szülték. Nincsen egyéb vágyunk, mint hogy asszonyainkra és lányainkra is oly büszkén tekinthessünk, mint az anyáinkra. Ne szidják tehát a mi, talán kissé burkolatlanul kifejezettt gondolatainkat, hanem hassanak oda, hogy azok maguktól megváltozzanak. Mi szivesen segitünk ezen a téren, sőt mondhatnám ép oly szivesen, mint amilyen szivesen segitettek közülünk önöknek, hogy az erkölcsök annyira sülyedjenek, ahogy azt tisztán megvilágitottuk.

Ezek után pedig türelmesen várom, hogy betörjék a fejem

— *Lacy.* —

Utban a frontra.

Nem ujdonság ugyan, ha az ember a mai viszonyok között kellemetlenül utazik, azonban a sok kellemetlenség közt néha előfordul egy-egy epizód, mely némileg ellensulyozza az utazással járó keserveket.

Baranyai János népfelkelővel utaztam együtt Püspökladánytól s mondhatom az öreg előadása egészen felviditott. Együtt ültünk a lépcsőn egész Marosvásárhelyig. Valósággal bosszantott, hogy az öreg szó nélkül hagyta ezt a lépcsőn való utazást. Mikor megsokaltam, szóba elegyedtem vele.

Hát öreg még mindig nem fázik?

Az öreg kétfelé törüli kinai stilü bajuszát s igy szól:

Hát őrmester ur, én ugy szoktam beszélni, ahogy éppe érzek. Hát most éhes vagyok.

Magam is éhes voltam, hát ettünk. Az öreg kihuzott egy boros üveget, jót ittunk, azután megeredt a nyelve.

Hát kéröm őrmester ur, teccik tünyi, é mán nem először teszem mög ezt az utat, hát mit szójjak? Maj meg tuggya őrmester ur is, hogy mig oda érünk, há' mit kő kiányi az embörnek. A mútkor is így együttem a lépcsőn, mer teccik tünyi é bevásárónyi járok, asz' hittem, jobb mint a pucerság, de hát ugy látom, egy kutya.

Hát maga pucer volt? kérdem.

Vótam ám! Egy kapitány úrná nyóc hónapig. De hát teccik tünyi ott nem vót jó. Otte vóna mög a fene a nevelőannyát is annak, aki a pucerságot kitanáta

Hát mégis, mi volt a főhiba?

Sok minden, őrmester ur. Má utójára a kapitány úr asse áta ki, hogyhát járkátam a szobában. Mindig kiabát, hogy nem tud alünyi miattam a szöges bakancsva annyira kopogok. De nem is lőhet aszt kérem emesényi, hogy mennyit kő hallgatni egy pucernak. A kapitány úr meg nagyon hideges vót, oszt mindig csak velöm veszöködött, hát elvátunk egymástó.

Nagyváradra értünk. Még egy ismerős került hozzánk a lépcsőre. Én átadtam a szót s ők ketten folytatták:

— Szervusz Dudás! Hová mész?

— A frontra. — volt a felelet

— Hát ké hová mén?

— Én is! No még jó esik az embörnek, ha egy fődi kerül. Há honnan jösz, Dudás fődi?

— Kórházbú.

— No majd megtudod te is, hogy millen ez az ut. A te elkényeztetett fülednek is meg fog ártani ez a rettentő sok kocsi kerék nyikorgás lent, össze fog fagyni kezed lábad, fent lökdösnek ideoda, elől, hátú, mert a kocsi telve van kint és bent. Az embör még köpnyi sem tud, hogy majd kiröffen fent és lent. . .

Kolozsvár! Kiszállani! — Hallik egy erélyes bőgés, Absteigen!

Kiszálltunk. Baranyai bácsi azonnal érdeklődik, hogy mikor megy a vonat tovább. Hé, fődi! Egy magas szőke fiu feleli: Neruzom. Na, hogy a fene egye meg a bőcsődet, hát te is bükkfa nyelven beszélsz?

Két óra mulva megyünk tovább, Marosvásárhely felé. Természetesen megint a lépcsön helyezkedtünk el. Az öreg Baranyai hátizsákjára rá-ült egy baka. Az öreg dühös lett és rá kiáltott a pasira:

— Hé! hé! hé! Azt az áldóját a szülöttednek! Nem űné inkább a vasgereben fogára? Csomagra kő neked űnyi, kenyérre, kalácsra, Isten áldására! Meglátod ugy fő pofozlak jobbrú, balrú, hogy mögemlegeted a halálos ágyon is.

— Na, na öreg — feleli az — hisz azért nem kell ugy hencegni. Látja, hogy nem térek. Nekem is kell hely.

— Hát akkor mönny hellöt kökörösnyi az öreg de nem ám az én csomagomon.

Marosvásárhely! Tovább megyünk. Az öreg folytatja a leckéztetést.

— Soha illen szemtölen nipséget nem láttam, mint ezek a fiatal gyerökök. Még az édes anyja teje csurran a száján, még nöm is tuggya mi a katonaélöt és még szömbe száll az embörrel.

— Dehogy is nem, öreg, én is próbáltam már eleget.

— Azt látom — szól Baranyai ott van a karodon a szanitéc jelvény. Nem is tunnád letagannyi, hogy nem a Szanitész Abstandnál vagy! De még asse tudod, hogy mit próbál egy pucer, meg aki bevásárónyi jár. Lönnék inkább juhász kutya mint, hogy panaszos könyeret egyek, annak lögalább kenyérjegy se ke.

Héborviz! Kiszálltunk.

Következik a frontig egy keskeny vágányu kisvonat, huzat, tolat, itat, untat Nem is tudom hogy nevezzem, ezt a tizedrangu vicinális állapotot. A vonatvezetők szerényen működtek, hogy elkészüljön ez a tákolt, fótolt lélekvesztő, ugy annyira, hogy este 7 órától 10-ig teljesen összekapcsoltak öt kocsit.

Mehet? Nem mehet? Semmi vasuti szó, elhaló fütty után prüszkölve füstölve és 10 km naponkénti sebességgel őrülten nekivágtunk az utnak. Pár kilométer után fékezés, nyikorgás, lökdösés következtk. Érdeklődünk. Mi az? Semmi kérem — mondja egy hang az utazó bunda alól — csak vizet veszünk.

Alig álltunk egy félórát, ismét utra készen állt a masina. Egy nagy rántás (de nem lisztből való) után neki az utnak teljes erövel.

Meg is feledkeztem Baranyai bácsiról, aki olyan szerencsés volt, hogy egy teherrakomány tetején ülhetett.

— Hogy van Baranyai bácsi? — kérdem tőle.

— Elég jól, őrmester ur, csak a lábam fázik . .

Fütyülés, nyikorgás, lökdösés között ujra megállunk. Mi az, megint vizet vesznek? Nem. A hamut kaparja ki a mozdony vezető a gépből. Fáztunk mindnyájan, hát leszálltunk s ide-oda szaladgáltunk. Egy óra mulva tovább mentünk. Baranyai bácsi nem szállt le.

Bélviz! Ismét állunk. Vizet vesz, szenet vesz. Már másfél órája, hogy állunk. Megkérdeztem az öregtől:

— Hol a mozdonyvezető, Baranyai bácsi?

— Ugy látom, itt lakik! Bizonyára tiszta ruhát ment váltani, oszt aszt kő várnyi!

Végre tovább indultunk. Folyton kérdem az öreget, hogy hova megy.

Baranyai bácsi, hol fog maga leszállni?

Hát ott ahun a többi, de én még gyalog is megyek Vizszékig.

Ugy, hát maga Vizszékre megy?

— Igen.

A végállomásnál mindenki leszállt. Baranyai bácsi is lepakolt. A szomszédja valami gyanus jelenséget lát rajta.

— Mi van magával itt hátul öreg?

A mantlija hátul egy arasznyi területen valami bizonytalan szinű ragacscsal volt bekenve. Az öreg méltó komolysággal kezdi vizsgálni az ügyet s szomoruan tapasztalja, hogy a csomagjában, mit a földijének hozott, egy üveg lekvár volt, amit valószinüleg a fent emlitett pasi nyomott össze. (Az öreg iránt való hálából.) Később ugyanis az öreg elaludt a csomagon, s igy következett be a nem várt fordulat.

Baranyai bácsi nem épen barátságos szavakkal emlékezett meg a tejfeles szájú utitársáról, aki összenyomoritotta a koma karácsonyi ajándékát.

No, de megérkeztünk végre a frontra és azt az egy-két bordatörést megérdemelte az a kis szabadság.

Isten áldja, Baranyai bá'!

Lévay, őrmester.

Háborus közmondások.

Moll gyüjteményéből.

Pénz olvasva, entente verve jó.

—

Aki másnak farkasvermet ás, maga esik bele.

—

Ki korán kel, patrulba megy.

—

Addig nyujtózkodjál, mig a deckungod ér.

—

Amit ma megehetsz, ne halaszd holnapra.

—

Ki mint aknát vet, ugy arat.

Szegény baka szándékát, boldog béke birja.

—

Nem mind arany érem, ami fénylik.

—

Több baka mint kolbász.

—

Kakas cigány is ur a maga szemétdombján

Addig verd az ellent, amig kihül.

—

Üss igazat, hogy betörjön a feje.

Berettyóujfalui levél.

Berettyóujfalu, 1917. december hó.

(Elkésve érkezett.)

Igen tisztelt Szerkesztő Úr!

Kivánságához képest irok innen egy „Stockholmi levelet", bár azzal a szándékkal jöttem ide, hogy szabadságom alatt szabaddá teszem magamat minden munkától és jól megérdemelt pihenéssel töltöm el időmet.

Ember tervez — helyzet végez. Én ugy jöttem el Stockholmból, mint aki dolgát jól végezte és diplomatához illő egész művet alkotott. Személyiségemet azonban — mint a következőkből mindjárt kitűnik — nem tudták nélkülözni és ideérkezésemkor már várt az értesités, hogy okvetlenül óhajtanak velem ezen idő alatt is érintkezni. E célból Grósz ordonáncom egy szikratávirót rendezett be, melynek hatása alatt sokaknak szikrázik a szemük. Most tehát mi sem áll utjában a tárgyalások folytatásának és mint az egész világ értesülhet, munkám reménnyel kecsegtet. Csak ugy pukkadnak diplomata társaim, hogy munkám ily eredményes és a babérokat, melyeket munkám előtt elvetettem, le is fogom aratni, valamint hogy a Nobel-dijra már jelöltek. Hja, a katona diplomata csak egész ember lehet s mint ilyen csak egész, teljes munkát végezhet. Rövid idő mulva meglepetéssel fogja tapasztalni a világ, hogy mily fényesen dolgoztam!

Hogy mily odaadással fáradoztam, azt Ön, kedves Szerkesztő Uram fogja legjobban megitélni. Nappalt éjjellé tettem (és megforditva), most pedig örömmel s büszkeséggel nézek vissza a multra és tekintek előre a jövőbe, mert látom, hogy munkámért megbecsülnek, hogy környezetem büszke rám, amiért nem hagytam magamat idegenektől megkörnyékezni. Az ántánt hatalmak ugyanis meghivtak, hogy nézzem meg állami pénztáruk berendezését, én azonban ellenálltam a csábitásnak és őseimhez méltóan csak az egyenes uton haladva, csak a népnek, az emberiségnek és az egész világnak a javáért dolgoztam.

Hogy mennyire megbecsülnek, legjobban bizonyitja a Stockholmtól Berettyóujfaluig való utazásom alatt velem szemben tanusitott előzékenység. Egy valóságos diadalut volt, melyhez hasonlót csak akkor tudok elképzelni, ha arra gondolok, hogyan fog sok babért szerzett hadseregünk a békekötés után az országba bevonulni.

Minden állomáson zenével fogadtak. Legmeghatóbb volt azonban a fogadtatás Berettyóujfalun, hol a zenekar (mind a két szál cigány) külön erre az alkalomra szerzett indulót (talán azt akarták kifejezni, hogy már indulhatok is) játszott. Több küldöttség jelent meg a pályaudvaron, melyek között legmeghatóbb volt a „Vitális Kaszinó" küldöttsége, élén szeretett elnökükkel, Béla bátyánkkal. Az elhangzott szónoklatok után fehérruhás lányok jöttek és egy margaréta csokrot nyujtottak át, melynek margarin illata volt s a virágok darabjáért egy koronát vasaltak be tőlem

Ezután megindult a menet. A várost tiszteletemre (a carbid hiány miatt) gyertyákkal és olajmécsesekkel világitották ki. Elején egy gyönyörű diadalkapu állott a következő felirattal:

„Isten hozott, hazánk nagy fia, városunk büszkesége, az őrmesterek őrmestere!"

A diszvacsorán egyik dicsérő beszéd a másikat érte. Jobbnál jobb ételeket hoztak az asztalra, ami bizony a Stockholm-i éhkura után nagyon jól esett. Késő éjfélig tartott a diszebéd (mely alkalomra a záróra felfüggesztetett) és csak az vetett véget a szórakozásnak, hogy hivtak a telefonhoz, illetve a szikratávirómhoz a tanácskozásokhoz adandó vélemény nyilvánitás végett.

Önnek diszkréten megsugom, hogy elfogadtuk az orosz békeajánlatot és hogy gróf Czernin személyében nagyon jól választottak.

Már arra nézve is megegyeztünk, hogy a legközelebbi ezer éven belül nem viselünk háborut, legfeljebb azon esetben, ha a diplomácia nem lenne hajlandó a frakkhoz vörös nyakkendőt és sárga cipőt viselni.

Rövidesen ismét az orosz frontra utazom (most ott nem veszélyes) s akkor szivesen rendelkezésére állok egy esetleges interju céljából

Rettenetes elfoglaltságom miatt most nem folytatom. Az egész ezrednek és Önnek, kedves Kollega ur, valamint a „Ludwig Baka" olvasóinak boldog uj évet kiván és diplomáciai mosolyát küldi

kész hive:

SALAMON

az őrmesterek őrmestere.

Tábori felszerelések

nagy választékban legolcsóbban, nagyban és kicsinyben állandóan kapható

a „Reményi" bazárban

Marosvásárhely Telefon 247

(Folytatás.)

Az ezred nemsokára támadásra kapott parancsot. A támadás fényesen sikerült s az ellenség hanyatt-homlok hagyta el állásait. Igy most már szembe nézhettek embereink azokkal, kik még néhány órával ezelőtt a muszka sógornak kedveskedtek. Kifejezést is adtak a fiuk bensö haragjuknak és elégületlenségüknek ezen eljárás miatt már ahogy azt épen a legcélravezetőbben kifejezésre tudták juttatni. Tudnivaló azonban, hogy a polyákok meglehetősen ravasz, alázatoskodó s főleg alkalmazkodni tudó emberek. Tudták ők annak is a módját, miképen kell a magyar embert kiengesztelni, hogyan lehet legkönnyebben a szivéhez férkőzni, ráhatni.

Nagy hajlongva, hizelgő arckifejezéssel közelednek felénk s nagyban kezdik magyarázni kézzel-lábbal, beszédjükbe néhány magyar szót is belekeverve, hogy hát milyen embertelenül is bántak velük az oroszok, hogyan rekviráltak tőlük „hitelbe" a tyuktól kezdve a legdrágább kincsig, a tehénkéig és igy tovább mindent, amit csak láttak. Ugy gondolták tehát, hogy az árokban való kis vizit nagyon jótékony hatással lesz s meg fogja lágyitani a kemény muszkasziveket.

Nem tévesztette utját ez a taktikus beszéd. Eltünt az arcokról a komor, szigoru kifejezés s mondhatnám a szánakozás váltotta azt föl.

A fiuk meg voltak róla győződve, hogy tényleg a kényes helyzet volt a látogatások okozója és semmi más. Most már csak az ellenség elleni düh és harag fokozódott. A lakossággal való kiengesztelődésnek pedig csakhamar látható jelei nyilvánultak meg. Embereink brótzsákjukat szedik elő, kiveszik belőle a spóresz kenyeret, mert hiszen volt egyéb ennivaló bőven és e szavak kiséretében nyujtják azt át a sopánkodó csujeseknek:

„Nesztek, egyetek! Ezt a magyar föld termette; tudjátok meg, hogy itt most magyar bakák járnak."

A jó polyákok könnyeket hullatnak a meghatottságtól, hiszen épen a kenyér volt az, amelyért mindenüket odaadták volna, amely után legjobban áhitoztak. Hálájuk elismeréséül a fiuk keze után nyulnak s azt össze-vissza csókolják.

Engem szivem mélyéig meghat e látvány, elnézem a megelégedett arcokat s eszembe jut a rólunk szóló régi, de igaz mondás: Magyar a jussát Előttem állnak a magyar nép igaz fiai az ő ősi, nemes, hamisitatlan tulajdonságaikkal, ott vannak e tulajdonok mindenikük szivének legrejtettebb zugában, melyek, miképen a nemes arc, kellő alkalommal ujra meg ujra napfényre kerülnek s a maguk hamisitatlan mivoltukban ujra tündökölnek.

*

Mig mi a falu népével igy megértettük egymást, az ellenség is igyekezett kilométerjelzőket hagyni a háta megett. Mi sem voltunk restek, tehetségünk szerint előmozditottuk e céljuk elérését. 30—35 kilométereket hagytunk magunk mögött a legforróbb napokban, de az ellenség lábai még fürgébben mozogtak, még sürgősebb volt nekik az ügy. Szeptember elején Potok-Zlotiba értünk. Kis mezőváros ka ez, melyben békében élénk kereskedelem lehetett, mert feltünően sok az üzlethelyisége és még több a zsidó lakosa. Hozsánnával fogad bennünket az egész város apraja-nagyja, látszik rajtuk, hogy az ellenség nagyon megkinozta őket. Egy órai pihenőt tartunk. Csakhamar odasereglik az egész városka, mindenki boldog, ha valamelyikünk elfogad tőlük egy kis ennivalót. Ezek talán a lelküket is ideadnák, ha kérnők. Megjelenésünk messiásszerüleg hatnak rájuk s nem akarnak hinni szemüknek. Az öregek csak azt tudakolják, hogy most már itt maradunk-e mi végleg?

— Persze! — biztositjuk őket. Ezután már mi baj se lészen, megvédjük házaikat, megvédjük testi épségüket az ellenség barbarizmusa ellen.

El-elnézem házaikat s mert értek csujesül, lakásaikba is beinvitálnak. Sajátszerüleg minden házon közös jelvény, hogy a bejárat, mintha csak összebeszéltek volna, különböző keresztény vonatkozásu képekkel van tele aggatva. Mikor ennek okát tudakolom, az felelik, hogy ezek oltalma alatt véltek a muszka gyujtogatásoktól, fosztogatásoktól s erőszakoskodásoktól szabadulni. De bizony nem igen volt ezeknek sem hatásuk, a muszkák csak be-betörtek a lakásokba s mindent, amire szemet vetettek s könnyen elvihető volt, elvittek. Különösen humorosan hatott, mikor az indokolást földigérő kaftános és huncutkás zsidóktól hallottam.

A pihenő óra vége felé járt, jött az avizó: Rast einstellen! Kiki magára szedte szerelvényét s beállt a sorba. Amikor már az egész század fölkészült, akkor kezdődött csak el a hadd-el-hadd. Velőtrázó módon kezd zokogni a mi házigazda seregünk. Elgondolkodunk a látványon és sehogy sem tudjuk megérteni okát. Végre hol az egyik, hol a másik kinyilatkoztatja, hogy bennünket siratnak, bennünket szép szál legényeket, kik vesztünkbe rohanunk. Hiszen az ellenség legalább tizszer annyi volt, mint amennyien mi vagyunk, hogy merjük hát üldözni. Mosoly ül az arcokra s magam is lesem a szavakat, hogy mit fognak a fiuk erre válaszolni. Ismertem ezen érzékeny, könnyen sebezhető oldalukat. Szivesen marsolnak ők éjjel-nappal, ha a cél ezt ugy kivánja, de a sajnálkozást nem birják elviselni. Egy-egy hangosabb gyerek oda is kiáltja a siránkozó csoportnak: sajnálják az ördögöt, mert lelke nincsen, ami pedig a tulerőben levő ellenséget illeti, attól ne féltsenek bennünket, majd el bánunk vele.

És valóban indokolt volt a fiuk önbizalma, föltartózhatatlanul haladtunk előre. (Folytatom.)

Dr. Hers József,
hadnagy, századparancsnok.

APRÓ HIREK.

(A hirek valódiságáért csak az abban szereplők vállalnak felelősséget.)

Egy cikkről, amelynek a cime már megvan.

Miután a Ludwig Baka szerkesztőségében *umgruppierung* történt, melyben nékem is jutott egy szerény kis szerep, megbeszéltük az uj főszerkesztővel, hogy uj irányba tereljük lapunk tartalmát, amely talán jobban meg fog felelni nevének. Elhatároztuk, hogy főleg a Ludwig baka életéből, harcaiból, eredeti jellegzetes ötleteiből fogjuk a lapunkat mozaikszerüen összeállitani. Ehez természetesen szükséges, hogy minden irástudó Ludwig baka segitségünkre legyen. Ugy képzeljük a dolgot, hogy a Ludwig Baka az ezred szellemi magazinja legyen, ahova mindenki összehordja az ötleteit, a szerkesztő a raktárnok, aki rendezi, összeállitja és a legjavát mindnyájunk lelki táplálékául kiadja. Elindultam tehát a kapacitáló körutra, miután tudom, hogy könnyebb a tevét a tű fokán áthajtani, mint egyes bajtársainkat irásra birni. Igy jutottam egy közkedvelt bajtársunkhoz, aki annyi ütközetben vett részt és annyi vállalkozást hajtott végre, hogy ha csak minden kitüntetésének történetét vetné papirra, akkor is hatalmas értékes anyag állana a Ludwig Baka rendelkezésére. Rövid másfélórás rábeszélés után megigérte, hogy irni fog. Midőn néhány nap mulva a cikket kértem, büszkén mutatta meg, a már elkészitett cimet:

A Stielhandgranát önmagában, keresztény megvilágitásban, ugyis mint élvezeti cikk, háttérben a középkor első perceivel.

Ezen sokat igérő cim után türelmetlenül vártam a folytatást. Egy délután halkan beállitok hozzá és örömmel látom, hogy — ir. Lassan visszahuzódtam, észre sem vette, hogy szobájában voltam, annyira el volt merülve az irásban. Egy, kettő, három, négy, sőt az ötödik órában is még irt Hogy rövid legyek, a harminchetedik órában elkészült az irással és mikor beléptem hozzá, épen egy árkus csomagoló papirba rejtette el a sulyos foliánsokat. Meg voltam győződve arról, hogy ez csak a Ludwig Baka szerkesztőségének szólhat és majd leesett az álam a csodálkozástól mikor a cimzést megláttam, a csomag N. Pirikének szólt — 29 kg. szerelmes levél volt. Rögtön megértettem, hogy miért nem ér rá kedves barátunk a lapunk részére irni és igy frontot változtatok. A levelek boldog cimzettjéhez fordulok, ugyis mint leendő ezredbeli urhölgyhöz és nagyon szépen kérem, nézzen szépen *Ő* reá, hogy irja meg a cikket a már készen levő hangzatos cimhez. Igy biztosan meg fog születni ez az izgatottan várt értekezés, miután boldogult hadnagy koromból magam is élénken emlékszem egy szép szerelmes szempár óriási rábeszélő erejére.

Greiner Béla százados.

Az utóbbi napokban ismét tetemes összeggel gyarapodott ezredünk özvegy és árva alapja Örömmel regisztráljuk, hogy ugy a harctéren mint otthon áldozatkész szivek megértése karolja fel a szent ügyet s a nemes cél érdekében készséggel járul hozzá alapunk szaporitásához. Mindenütt jóakaratu támogatással találkozunk s igy reményünk van arra, hogy megteremthetjük azt az összeget, mellyel minden segitségre szoruló baját enyhithessük.

Az elmult három hét folyamán Tichy őrnagy gyüjtött alapunkra nagyobb összeget. A frontkabaré tiszta jövedelme, a miskolci villamosművek R. T. ajándéka, a 15 hadosztparancsnokság tisztikarának adománya s a II. géppuskás század legénysége, nemkülönben a műszaki század ismételten nagyobb összeggel szaporitotta alapunkat.

Az ujabban beérkezett adományok: Tichy Gyula őrnagy gyüjtése 1000 K, Ezredparancsnoks. tiszti étkezdéje 440 K, Frontkabaré 437 K, Műszaki század 548 K, 15. hadosztparancsnokság, Miskolci villamosművek R. T. 200 K, II. géppuskás század 100 K, Dr. Vitányi Miklós Szerencs 200 K, 3,65 Bau komp 120 K, Fehér Ferenc Kisvárda 100 K, Kemény Tibor főhadnagy 91.50 K, Mihalovics Béla hadnagy gyüjtése 81.79 K, Katz hadnagy Fp. 618, Fullmann zászlós Fp. 618 100 K, Seeharz Guidó százados, Weisz Mór zls, Thám László zls 30 K, Dér Mihály főorvos, Gattein Miklós hadnagy 40 K, Községi elöljáróság Gáva 33.90 Friedler Samu 30 K, Győrfi Erzsike Budapest, Balogh János Sajóhidvég, Dr. Szánto Emánuel főhadnagy, Diamant Delinke Avasfelsőfalu 20—20 K, Friedler S.-né, Friedler Márta, Friedler László, Dr. N N, Ligeti Ferenc, Belicsay Béla Budapest, Fehér Lajos Bpt, Holecskó Mihály Lónyabányatelep, Hercz Sándor zls Gorni Milanovac, Hagymási Fülöp Nagyvárad, Halász Pál Bpest, Károlyi Sándor Etapenpost 441, Kárpáti József Komódi, Kún Erzsike Miskolc, Korzinek Antalné Borválaszut, Keilvertné Bochal Mária Kőnigswald, Klein Lipót Tokaj, Marosán Margit, Német Etus Bpest, Schräbl Adolf Bpest 10—10 K, Gr. Wolkenstein Osvald B.-Keresztur, Keleti Jenő Sujhely 7.20 K, Krausz Ferencné 5 K, Masztiss Gábor Budapest, Reisz Mór Budapest, Vajda Györgyné Kállósemlyén, Weisz Paula Komádi, Weiner Magda Bp, Szentpétery Károly Fp. 618, Enget Gizella Bp, Kohn Malvin Komádi, Id. Kohn Márton Komádi, Bartha Adolf Bp, Forgách Ernő Bp, Fenyves Zoltán hadnagy Fp. 298, Fazekas József Nekézseny, Grósz Menyhért Bp, Hésser Emil Tállya, Haas Manó Bp. 5 K, Klanicsay Jolán Ózd 4—4 K, Dr. Fuchs Emil Királyhelmec 3.60 K, Deutsch Fábián Mezőcsát 3 K, Dicső Endre Csongor 4 K, Laufer Elza Starján 4 K, Fleischmann N. 3 K, Kádár Gyula Sujhely 3.60 K, Dr. Katona György Sárospatak 3.60 K, Megyei ált. bank. Sujhely 3 K, Végh Bertalan Spatak 3.60 K, N. N. 2 K, Kainer Karolin, Kainer Dezső 1 K. Összesen: **4370·99 K.**

— —

§ **A furfangos baka.** Sok panasz van a kisvasutunk ellen, amely ezredünktől az első vasutállomásra visz bennünket, illetőleg azon boldog halandókat, akik szabadságot kapnak. A mindennapos kisiklásoktól és egy-két napos késésektől eltekintve, fáj a bakának az, hogy hiába szorongatja kezében a várvavárt urlajbigsánt, még sem utazhat el a reggeli vonattal. hogy délben a gyorssal hazarepülhessen, mert az csak a tiszteket viszi magával. Szegény bakának a személyvonattal kell menni, ami sehogysem állja az öreg frontfiu mellét, mikor már igen nagy a hazamehetnékje. De hiába minden, az állomáson ott áll bajonettos csendér és nem enged senkit felszállni a tiszteken kivül. Egyik bakánk azért mégis kifogott a kis mitugrász vonaton. Elsétált az állomástól vagy egy kilométernyire és ott a nyilt pályán várta a vonat érkezését. A sinekre kitett egy kis ládán (hogy feltünőbb legyen) egy gyönyörü friss cipót, meg egy darab jóképü kolbászt, amilyent csak mi Ludwig bakák kapunk és várt türelmesen, zsebre tett kézzel ácsorogva, mint akit nem érdekel semmi. Egyszerre csak jött az őserdei express. Ugy pöfögött mintha azért külön fizetnének neki. A masiniszta megpillantja a nyelvcsiklandó csalétket, egy rántással megállitja a rozoga alkotmányt és éhes ragadozóként ráveti magát a drága zsákmányra. Bakánk pedig az alatt, mintha a világ legtermészetesebb dolgát végezné, kényelmesen felszállt a tiszti legények kocsijába, ahogy ő mondta: a *kenyírrelfogtam* állomáson.

§ **Üzemzavar.** Egyik szeretett bajtársunk azzal szokott ijesztgetni bennünket, hogy fogait mozgatva vicsoritja reánk. A mai mü-világban mikor minden eredetit mű uton elöállitott hadi-pótlék helyettesit, nem ütközhet meg senki azon, hogy mű-vicsorgatásait, mű-fogakkal végzi, állitólag csakis azért, hogy fájdalommentesen de félelmetesen mozgathassa azokat. Egy izben, a fent emlitett kedves barátunk, a tiszti étkezdében feltünően szótlan volt. Ez annál is inkább feltünt, mert különben nem igen takarékoskodott epés kritikáival. Hiába faggattuk, nem adott választ. Végre sejpitve megszólalt: Hadjatok békében, ne pifszkáljatok annyit, nemtuhok behélni, mert eltöhtek a fogaim! Mély részvétünket fejeztük a sulyos katasztrófa alkalmából és a fogak reperálása idejére egy kis táblát készitettünk, melyet magyarázatképen a nyakába akasztottunk. A táblán egy nyil a szája felé mutatott a következő felirattal:

Üsemzavar miatt sárva.

§ **A czigány meg a szanitész.** Nuss kapitánytól hallottam az alábbi történetet. Egyik ütközet alatt sürün pattogtak az ellenséges golyók és nekünk hangtalanul kellett előre mennünk, hogy el ne áruljuk magunkat. Az emberek lélekzetüket visszatartva kusztak előre, egy hang sem esett részünkről, mikor egyszerre csak rémes visitás töri meg a csendet: „Sanités! Sanités! Istenkém! Segitség háslövést kaptam! háslövést kaptam! — Hiába volt embereink minden erőlködése, a cigány megsebesült és nem lehetett elhallgattatni. Vergődött a földön, dobálta magát és folyton orditozott közben: Sanitéc! Jáj a hásám . . jáj a hásám! Végre az egyik szanitész hozzája kuszik, mire a cigány sunyi vigyorgással a szanitész orra alá dugja a véres ujját: — Nese bibas kesd be azs ujjam! — Ejnye adta cigánya mit obégatsz olyan rettenetesen amikor csak az ujjad lőtték meg? förmed rá a szanitész. — Épen azsért óbégatok te te Sánitéc mert há ast mondtam vóna, hogy azs ujjamat lőtték meg, hát bistosan nem jöttél vóna hozsám!

Szerkesztői üzenet.

Csász. és kir. tábori posta 618.

Többeknek. Szives elnézést kérünk azoktól, akiknek levelei válasz nélkül maradnak, miután szerkesztőségünk leégése alkalmával azok is bent égtek. — **Edith.** Köszönjük. Nem vesszük olyan tragikusan a dolgot és nem akartuk meggyanusitani Sz.-vel üdvözlet. — **R. F. Miskolcz.** Köszönet. — **Dr. V. K. hadnagy.** A csökönyösségi adót háboru után behozzák és ezen kategóriába tartozók látható jellel meg lesznek bélyegezve. Inkább nősüljön meg. **Lucy.** Irjon továbbra is szorgalmasan, ez nagyon jól esik. Nálunk az nem fordulhat elő. Különben is mitől?! — **Moll. Salgótarján** és **B. K. Selmecbánya.** Levélben válaszoltunk, — **Sándor.** Irjon a csosz-moszogás helyett. — **Gy. Erzsike.** Cikke elsőrangu volt, de sajnos bennégett. Hálás köszönet. — **F. B.-né.** Nagyon kérjük, hogy ilyen körülmények között, ne emelje a kezeit. . . . **Rk. lelkész.** Kiadóhivatalunk meg fogja küldeni. (Több levélre a jövő számban válaszolunk.)

Nyomatott a cs. és kir. 65. gyalogezred tábori nyomdájában.